

לדבר שלקום

מיסודו של המלוב"ן ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זצ"ל

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
4:45	5:04	5:04	5:05
6:00	6:01	5:59	6:02
ר"ת:	6:37		

דבר ה'

מאמר השבעי באת מו"ל עמ"ל המיוסד רבי בנימין שמואל'ל שרעבי זצ"ל

לשמוע - ולעשות

עד שתחפץ

נמצינו למדים, כי כאשר אדם שומע התעוררות כל שהיא, עליו להשתדל בעוז ותעצומות כיצד לחזק את אותה התעוררות ולקבוע אותה בליבו לנצח. וכפי שאומר ה"קדושת לוי" בפרשתינו בשם הרמב"ן (אמונה וביטחון פ"ט) המפרש את הפסוק (שיר השירים ב, ז): "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ", שכאשר מגיע אל האדם אהבת הבורא או יראת הבורא ברוך הוא, אזי תיכף יעשה איזו מצוה, ובזה נותן מקום לאותה התעוררות לחול, כי כל זמן שלא עשה מצוה - יש לו מלחמות, אבל כשעושה מעשה מצוה כלשהו, אזי אותה התעוררות מתחזקת בקרבו ונאחזת אצלו. וזהו ביאור הפסוק, אם תעירו או תעוררו לאהבת השם יתברך, אזי יש לעשות מיד מצוה, וזהו "עד שתחפץ", מלשון 'חפץ'. כלומר, שיעסוק מיד במצוה שהיא כמו כלי וחפץ, עליו תנוח אותה התעוררות.

החילוני שהאמין

על הגאון ר' שלמה זלמן אורבאך זצ"ל ראש ישיבת "קול תורה" מסופר, כי בילדותו היו הוריו גרים בשכונת "הכרם" כשאת דירתם הם חולקים עם זוג מבוגר שלא היו שומרי מצוות. הוריו של רבי שלמה זלמן, ביקשו מהיהודי הלז שיכבד אותם ולא יחלל שבת לידם, ואכן הוא הסכים לכך בחפץ לב. יום אחד, אמו של רבי שלמה זלמן רואה מבעד למחיצה כי הלה יושב וכותב בשבת קודש ולא ידעה מה לעשות. ביקשה היא מהילד שלמה זלמן שהיה ניחן במידות טובות שילך ויעיר להם בעדינות על כך. ואכן הוא הלך ושוחח עם המבוגר שהתנצל כי לא ידע שהדבר כרוך בחילול שבת.

ואז פנה הזקן ואמר לו: אל תראה אותי כך, דע לך שאני מאמין יותר ממך! אני יודע ללא ספק שיש בורא לעולם! ואז סיפר לו, כי בבחורותיו היה במלחמת העולם הראשונה בצבא הרוסי, ובשוכבו בין השוחות כשכדורים שורקים מעל ראשו, ראה את חברו שהיה יהודי דתי שוכב וקורא פרקי תהלים. ואז פנה לקב"ה ואמר: אינני יודע עליך דבר, אך אם אתה קיים, אנא תוכיח לי זאת בכך שאני אצליח להיחלץ מן המלחמה בריא ושלם, ואני מבטיח שמכאן - אלך ללמוד בישיבה. עוד לא סיים את דבריו ולפתע פגע כדור באצבע ידו, מה שגרם לו להשתחרר מיידידת מהמלחמה כיון שלא יכול היה להשתמש ברובה. שאלו ר' שלמה זלמן: ומדוע א"כ לא קיימת את הבטחתך ולא שבת בתשובה? נאנח אותו יהודי ואמר: כי מיד כששבת, אמרתי לעצמי שקודם כל אסיים את לימודי בבית הספר לחקלאות, ואז אתפנה ללמוד תורה. אלא שמאז כבר התקררה דעתי, ושוב לא חזרתי לישיבה לעולם. הרי לנו המחשה לדברי רבותינו, אף אם נראה עין בעין את אהבת השם אלינו, אם לא נקום ונעשה מיד מעשה - לעולם זה לא יקרה. שבת שלום ומבורך.

להתקרב גם אחרי שמועות נוראות כאלו. ומשכך, פחדו יתרו שלא יקרה גם לו כמו עמלק ויחזור לסורו. על כן ביקש לבוא ולהצטרף לעם ישראל בכדי לשמור על רגשות ההתעלות שעלו בקרבו לבל יתקרה ח"ו. אך רבי אליעזר היה סבור, כי דווקא קריעת ים-סוף הביאה אותו לידי כך. שכן ידוע מאמר רבותינו (סוטה ב"א): קשה זיווגם כקריעת ים-סוף. ואם בסתם איש ואשה, אשר הם מעם אחד ובני דת אחת, קשה לזווגם, כל שכן יתרו שהוא מעם אחר ודת אחרת, וע"כ עליו לעשות צעד גדול, ולבוא למשה כדי להיכנס תחת כנפי השכינה. לעומתם, רבי אליעזר המודעי אמר, שהגורם ליתרו לעשות את הצעד הזה - הוא מתן תורה. כי אמר לעצמו: אם ישראל שאמרנו נעשה ונשמע, עדיין היה הכרח לכפות עליהם אח"כ הר כגיגית בכדי שלא יתחרטו, כל שכן הוא שהוא גוי, ועלול הוא יותר להתחרט. ולכן בא מיד להתחבר בקשר אמיץ למשה ולישראל. לשקוד בלי הרף על עצמו, כדי שיוכל להתגבר על כוחות הרע המסנוורים את העיניים, ובכך ישמור על אמונתו.

לא לדחות התעוררות של תשובה

והנה, כל אדם יש לו התעוררות של תשובה ומעשים טובים ורוצה לחזור בתשובה, אך פעמים רבות הוא דוחה את אותה התעוררות ואומר לעצמו: אעשה זאת מחר, היום קשה לי, וכך מפתה אותו היצר הרע והאדם לא שם לב. ובדרך דרש אמרו: צא הלחם בעמלק - "מחר". לאמר, שהמלחמה על היצר הנקרא 'עמלק' הוא בכך שעל כל דבר אומר לאדם "מחר", ולכן צריך לומר ליצר הרע: אתה - מחר, אני - היום! ובזה עיקר המלחמה בו. וזהו שאמר הכתוב בפרשתינו (י"ט, ט): "וקדשתם היום ומחר" היצר אומר לאדם 'תשמע לי רק היום, ומחר תתחיל להתקדש וללכת בדרך ה'". אך האדם צריך לומר לו: "וקדשתם היום ומחר". כלומר, אינני שומע לך, אלא אני מתקדש ולומד כבר היום וגם מחר, וכך בכל יום ויום.

צא ולמד מיתרו, שהיה אבי אבות הטומאה, והיה חשוב מאוד אצל אומות העולם, והיה כהן מדין וראש עובדי עבודה זרה של כל העולם, והיה בקי בכל מיני עבודה זרה ובכוכבים ומזלות, ואף היה אחד היועצים של פרעה. ומיד כשראה שהכל הבל הבלים עזב הכל, אף שמחמת זה כל אנשי מדין וכל אומות העולם נידו אותו, עד שנאלצו בנותיו לרעות את הצאן לבדן, כי אף אחד לא רצה להיות במחיצתו! ואף באותו יום שהגיע משה למדין, זרקו את בנות יתרו לבור עד שהצילם משה. ואם הוא עשה את הצעד הזה למרות הכל, אנו - על אחת כמה וכמה!

וזהו ששאלו רבותינו: מה גרם ליתרו לשמוע ולהסיק מסקנות ממה ששמע, ולבוא להתחבר לעם ישראל ולקיים המצוות, בעוד שאחרים ששמעו ולא הסיקו מסקנות?! וכל אחד יישב זאת לדרכו כאמור.

וְיִשְׁמַע יְתְרוֹ כִּהְיוּ מְדִינַת חַתָּן מִשֶּׁה (יה, א)

אודות שמועתו של יתרו שגרמה לו להיכנס תחת כנפי השכינה, נחלקו רבותינו ז"ל (זבחים קטז ע"א) ואלו דבריהם: מה שמועה שמע ובא ונתגייר? רבי יהושע אומר: מלחמת עמלק שמע, שהרי כתיב בצדו (שמות יז, א): ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב. רבי אליעזר המודעי אומר: מתן תורה שמע ובא, שכשניתנה תורה לישראל היה קול הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל מלכי עובדי כוכבים אחזתו רעדה בהכיליהן ואמרו שירה, שנאמר (תהלים כט, ט): ובהיכלו כולו אומר כבוד. נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? ה' למבול ישב! (שם, ט). אמר להם: וישב ה' מלך לעולם, כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו: מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא? שנאמר (ישעיהו ס, טז): כי באש ה' נשפט! אמר להם: כבר נשבע שאינו משחית כל בשר ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם: חמדה טובה יש לו בבית גזונו, שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, וביקש ליתנה לבניו, שנאמר (שם, א): ה' עוז לעמו יתן, מיד פתחו כולם ואמרו: ה' יברך את עמו בשלום. רבי אליעזר אומר: קריעת ים סוף שמע ובא, שנאמר (יהושע ה, א): ויהי כשמוע כל מלכי האמורי. ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע (יהושע ב, ט): כי שמענו את אשר הוביש ה' את מים ים סוף.

ויש להתבונן, מדוע נחלקו התנאים בדבר זה, והלוא בודאי שמע יתרו את שלשתם, שכן כולם נעשו בפרסום גדול מאוד: קריעת ים-סוף - העידה התורה (שמות טו, ד): שמעו עמים ירגזו וכו'. ודע, כי אמרו רבותינו, שגלי הים נעשו כיפין כיפין והיו נוצצין ומאירים מאד, והשם יתברך פתח את עיניהם של כל בני אומות העולם וראו את הנס הגדול הזה. וכן, באותה שעה כל המים שבעולם נחצו לשנים ואפי' המים שבכוסות ושבקערות.

וכן מתן תורה - הקול נשמע מסוף העולם ועד סופו. ואף מלחמת עמלק - נעשתה בפרסום גדול, כי כל כוונתו הייתה להוציא את הפחד משאר האומות. ואם כן, מה היא מחלוקתם של רבותינו, והלוא כל הדעות נכונות! וצריך לומר, כי מחלוקתם היא מה אכן הגורם ליתרו לבוא בפועל, ולעשות את הצעד לבוא להצטרף לעם ישראל, והרי היה יכול להתגייר ולהישאר בארצו. ועל כך אומר רבי יהושע, שהגורם היה - מלחמת עמלק, אחר שהתבונן בדבר כיצד אחרי הנס הגדול הזה של קריעת ים-סוף, אשר בודאי גם האומה העמלקית בשמעם זאת - נפלה עליו אימתה ופחד, ולמרות זאת העז להלחם בישראל, משמע שיכולים

מצות ביקור חולים

וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָּהּ וְאֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן" (יה, כ)

תני רב יוסף והודעת להם זה בית חייהם, את הדרך זו גמילות חסדים, ילכו זה ביקור חולים, בה זה קבורה, ואת המעשה זה הדין, אשר יעשונו זו לפני משורת הדין (בבא מציעא דף ל ע"ב).

א. מצות ביקור חולים כפוייה היא אצל בני האדם שלפי גודל המצוה יצר הרע מתגבר על האדם, וצריך להשתדל בה כי היא מצוה רבה שאוכל פרות בעולם הזה והקדן קיימת לו לעולם הבא (עיין פלא יועץ ערך חולה).

ב. מתוך שמבקר את החולה רואה את מצבו ומתעורר להתפלל לרפואתו, ונמצא מחייה אותו, וכמו כן מעיין במה צריך לטפל ולעזורו ונמצא מסייע ברפואתו. (עיין בגמרא מסכת נדרים דף מ).

ג. אף שמקיים מצות ביקור חולים על ידי שיחה בטלפון מכל מקום לא יצא ידי חובתו כיוון שחסר בביקור זה שאינו רואהו ולא מתפעל ממצבו ולעזורו ולבקש עליו רחמים, ומכל מקום אם לא מתאפשר לבקר וודאי יש ענין שיקיים זאת על ידי שיחה בטלפון (עיין שו"ת אג"מ יו"ד ח"א סימן רכג).

זהירות משיחה יתירה בשבת

א"ר אבהו שבת לה' שבות כה', מה הקב"ה שבת ממאמר אף את שבות ממאמר אמר רבי חנינא, מדחוק התיירו לשאול שלום בשבת. אמר רבי חייא בר בא, רבי שמעון בן יוחאי כד הוה חמי לאימיה משתעיא סגין הוה אמר לה אימא שובתא היא [רשב"י כשהיה רואה את אמו מדברת הרבה היה אומר לה אמא שבת היום]. (ירושלמי סוף פרק אלו קשרים).

א. אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר, ואפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות (שו"ע א"ח שז, א).

ב. מותר לשדכן לדבר עם צד החתן ועם צד הכלה ולדלות פרטים חשובים, לצורך סגירת השידוך ואע"פ שכוונתו לשם ריווח ממון (עיין שו"ע א"ח שו, ו, וש"ש"כ פרק כט סעיף נו).

ג. מותר לספר בשבת שהוא הולך לחוף לארץ כיוון שזה סתם סיפור, אבל יזהר שלא יאמר שנוסע לחו"ל שהרי נסיעה אסורה בשבת (אשרי האי"ח ש"ב טז, יט).

דיני קימה בפני אביו ואמו

פִּיבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ" (כ, יב)

איזהו כבוד, מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, משל האב. ואם אין לאב ויש ממון לבן כופין אותו וזן אביו ואמו כפי מה שהוא יכול, ומוציא ומכניס ומשמשו בשאר הדברים שהשמים משמשים בהן את הרב, ועומד בפניו כדרך שהוא עומד מפני רבו (רמב"ם הלכות ממרים פ"ו ה"ב).

א. חייב אדם לעמוד בפני אביו או אמו ממתי שרואה אותם מרחוק, ולא ישב עד שישבו או יעמדו במקום הראוי להם (ברכי יוסף יו"ד סימן רמד סק"א).

ב. בכל פעם שאביו או אמו עוברים צריך לעמוד בפניהם אפילו מאה פעמים ביום. ולבני אשכנז יש מקילים וסוברים שחייב רק פעמים ביום. וגם לשיטתם אם יש שאינם יודעים שכבר עמד לאביו פעמים, חייב שוב לעמוד בפניהם (מורא הורים וכבודם פ"ה ה"ז).

ג. חייב לעמוד מפני אביו אפילו בבית הכנסת ואפילו בעת התפילה בעודו עוסק בזמירות וקריאת שמע (ברכי יוסף שם).

אם האריות שעשויות מאבן ישמעו מוזיקה יתחילו לרקוד

"וַיִּשְׁמַע יְתְרוֹ" (יה, א)

מספרים על הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ראש ישיבת "קול תורה", שבילדותו למד בתלמוד תורה "עץ חיים" שהיה ליד תחנת המשטרה בשכונת מחנה יהודה, ובכותלי החצר עד היום חצובים בסלע שני אריות. אחד המלמדים בתלמוד תורה אמר להם בבדיחות הדעת, אם האריות הללו ישמעו מוזיקה, הם יתחילו לרקוד... הילדים בתמימותם הביאו מביתם כלי מוזיקה ושרו וניגנו, אך האריות אינם רוקדים... ועל כן באו בטענה על המלמד, שלא נתקיימו דבריו. השיב להם המלמד, אני אמרתי לכם אם הם "ישמעו" מוזיקה, אזי אכן תיכף ומיד הם יתחילו לרקוד, אבל הם לא "שומעים"...

ובזה יובן גם הענין כאן, שכשאומרים שצריך "לשמוע", הכוונה היא לשמוע ולהבין, לקבל ולעשות מעשה ורק אז זוכים, ולא לשמוע שמיעת האוזן בלבד, וזו מעלתו של יתרו ש"שמע ובא".

שבע מצוות דרבנן שנעשרת הדיברות

"לֹא תַחַמְדּוּ בֵּית רֵעֶךָ וְכוּ' וְעַבְדוֹ וְאִמְתּוֹ וְשׂוֹרוֹ וְחִמְרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ" (יד, יד)

כתב הגאון הקדוש בעל החתם סופר ז"ע בספרו תורת משה (כאן עמ' ק"ח) בשם הסמ"ג (בהקדמה), שבעשרת הדיברות יש כת"ר אותיות, כנגד תרי"ג מצוות, ועוד שבע מצוות דרבנן, שיחד עולים כת"ר.

ולפי זה כתב החתם סופר, יוצא ששבע האותיות האחרונות של עשרת הדברות, "אשר לרעך", הם כנגד ז' מצוות דרבנן. ויש לכך רמז נפלא, שכל השבע מצוות דרבנן רמוזות במילים הנ"ל "אשר לרעך", שהן ראשי תיבות של המצוות דרבנן כך: אבילות- שבעת ימי אבילות. שמחה - שמחת חתן וכלה בשבעת ימי המשטה. רחיצה - מצות נטילת ידים. לחם - פת נכרי ובישולי נכרי. רשויות - עירובי חצרות ושיתופי מבואות. עמלק - מקרא מגילה שנתקנה על מחיית המן ואנשיו שנהרגו ב"ג אדר, ושהמה נצר זדון מזרע עמלק. כהנים - נס חנוכה שנתקן על ידי הכהנים. והוא דבר נפלא.

המתנענע בעת הלימוד סימן שהוא מבני ישראל

"וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעֻנוּ" (כ, טו)

בבעל הטורים (כאן) הביא רמז למנהג בני ישראל שמתנענעים בשעת לימוד התורה, מדכתיב "וירא העם וינעו ויעמדו מרחק", "וינעו" הוא מלשון "תנועה", שבני ישראל נעו ממקומם לאחוריהם בשעת קבלת התורה (שבת פח:), וכיון שהתורה ניתנה באימה ביראה ברדת ובזיע (ברכות כב:), על כן מתנענעים בשעת לימוד התורה.

ובזוהר הקדוש (פרשת פנחס ח"ג דף ר"ט ע"א) מבואר הטעם שבני ישראל מתנענעים בשעת לימודם, בשונה מדרך הגויים, משום שבני ישראל יש בתוכם נשמה שהיא מאירה כמו נר, כדכתיב (משלי כ, כז) נר ה' נשמת אדם. וכאשר אומר האדם דבר תורה, אותו הנר דולק בו, וכאור הנר, אינו יכול לשקוט, אלא מתנענע לכאן ולכאן ולכל הצדדים. אולם כיון שדוקא בני ישראל קרויין "אדם", וכמו שנאמר עליהם (משלי כ, כז) נר ה' נשמת אדם, מה שאין כן אומות העולם שאינן קרויין "אדם" (יבמות סא:), לכן הגויים אינם מתנענעים בשעת לימודם.

סגולות לפרסה טובה

אחת בשבוע, ונכון ביום השישי (יפה ללב) או ביום ג' וד' שהם מסוגלים לפרנסה.

ג. כשבא אדם לידי כעס, נבחן בזה מן השמים אם מגיע לו אותו כסף שעתידיים ליתן לו, ואם עמד בנסיון ולא כעס, זכה, ואם לא... (ליקוטי עצות)

הקטורות מתוך קלף (סגולות ישראל מערכת פ).
ב. סגולה לפרנסה בשפע, קבלה ביד חכמינו ז"ל שכל מי שאומר פרשת המן שנים מקרא ואחד תרגום לא יחסר מזונותיו (ירושלמי ברכות). וטוב שיקראנה בכל יום, ואם אינו יכול יקראנה פעם

א. יקרא פיטום הקטורת בבוקר ובערב (שבתפילה) בכוונה ובמיתון, כי הקטורות מעשרת. כמו כן סגולה ידועה לעושר ולפרנסה טובה, לקרוא פיטום

אשת חנו הרבנית לאה בת לאה - כא' שבט

שלי ושלכם שלה היא

הרבנית הצדקת לאה שרעבי ע"ה, היתה גם יתומה מאמה, וכשנישאה לרבינו היתה צעירה לימים בסה"כ בת תשע שנים בלבד, וקבעה לה מסמרות כפי שקבלה מאביה להעריך כל רגע של תורה, ולעמוד לימין רבינו לעסוק בתורה יומם ולילה, וכל שמחתה וששונה היתה לראות את רבינו כשהוא רכון על ספריו ומתמיד בתורה הקדושה.

יחד עלתה עם רבינו לארץ הקודש בחוסר כל ובעניות רבה, ועמדה בכל הנסיונות הקשים של העניות והדוחק, ועם כל זה עמדה מאחורי רבינו וסייעה בידו לעסוק בתורה יומם ולילה, בלקיחתה על כתפיה את כל עול הפרנסה, לשם כך היתה עובדת בנקיונות על מנת לכלכל את הבית.

אחרי אדם גדול עומדת אשה גדולה. מגדלותו של רבינו נוכל להבין ולדעת את עוצמת גדולתה של הרבנית, איך נתנה לו שלוה ונחת לעסוק בתורה ללא הרף, כשהיא דואגת לכל מחסורו, ולהסדר בריאותו.

רבינו היה מכנה אותה 'מטרוניא שלי' ומכבד אותה ביותר, פעמים רבות היה אומר לתלמידיו 'שלי ושלכם שלה היא'.

המעשה עם המקובל ר' שריה דבילצקי

מספר מור' ועט"ר רבינו בניהו שמואלי שליט"א, שהרבנית עליה השלום היתה מכינה מאכלים ותבשילים לשמחות, וכל מי שהיה לו שמחת ברית או חתונה וכדו', היו מזמינים אצלה מאכלים משובחים, ומהכסף שהיתה מקבלת היתה מכניסה פרוטות מעטות על מנת לכלכל את ביתה.

לימים היה שמחת ברית בביתו של יב"ח"ט הגאון המקובל ר' שריה דבילצקי שליט"א, והם שמעו על המאכלים של הרבנית והזמינו אצלה את הסעודה של הברית.

תוך כדי שהרבנית ע"ה היתה מבשלת האוכל, הגיע ר' שריה שליט"א וראה את הרבנית שמכינה את המאכלים אך בוכה בדמעות. התפלא ר' שריה ושאל את הרבנית: מה לך? פרצה הרבנית בבכי ואמרה לו, כי בעלה גדול הדור ואין העולם יודעים בגדולתו, והעניות בביתם עצומה מאוד, ולכן היא צריכה לצאת לעבוד, במקום שבזמן זה תעזור לרבינו שאינו חש בטוב, שיוכל ללמוד בנחת.

הבטיחה ר' שריה שיבוא ללמוד תורת הסוד אצל רבינו ויתמוך בו בתמיכה כספית, משפחתו של ר' שריה היו בעלי מפעל של מרגרינה, ויכל לסייע ביד רבינו בתמיכה חודשית.

וכן היה, הלך ר' שריה אצל רבינו זיע"א וישב אצלו תקופה ממושכת ללמוד את רזי וסודות תורת הקבלה, ואף תמך בו בתמיכה חודשית נכבדת.

וכיום זכה ר' שריה להוציא ספרים רבים בהלכה ובעומק תורת הנסתר, אשר מאירים דרך לרבים העוסקים בתורה זו, בפירוש תורת הרש"י ועוד. יה"ר שיאריך ימים על ממלכתו, ויזכה לבריאות ושמחה וכל טוב סלה. אכ"ה.

תשובה: מותר להשתמש במנעול מספרים - קוד מכני בשבת, ואין זה כתיבה כי הכל כבר כתוב והפותח רק מקרב ביניהם (שש"כ פכ"ג סעיף ס"ג ילקוט יוסף שבת ה סימן שמ אות יא). ואם זה דיגיטלי אסור.

שאלה: האם מותר להשחיל שרוך במנעל חדש בשבת או שיש לחוש בזה משום מתקן מנא?
תשובה: במנעלים שלנו שאפשר להלך בהם אפילו בלא שרוכים ואין השרוכים עשויים אלא להדק המנעל ברגל לא מקרי מתקן מנא (שו"ת מים חיים משאש סי' קמז. שו"ת יצחק ירון ח"ד סי' לח).

שאלה: האם מותר לשתות קפה או תה באמצע אמירת פסוקי דזמרה?

תשובה: אף אם בירך שהכל קודם ברכת ברוך שאמר, לכתחילה אין להקל לשתות באמצע פסוקי דזמרה משום הפסק, אך במקום צורך גדול המיקל יש לו על מה לסמוך (ילקוט יוסף מהדורת תשס"ד חלק ג' עמ' ריג, ועיין עוד בשו"ת שערי ציון בווארון (חלק ג' א"ח סי' א) שכתב להחמיר בזה).

שאלה: ויטמינים העשויים מכבד בהמה טהורה, האם מותר לאכול אחרי אכילת ויטמינים אלו מאכלי חלב?

תשובה: מותר שהרי הטעם שאסור לאכול חלב אחר בשר משום ב' טעמים א. בשר הנשאר בין השיניים. ב. טעם הבשר נמשך עד שש שעות, וטעמים אלו לא שייכים בוויטמינים הנ"ל (שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן כו).

[הרבנים המשיבים: הרה"ג שלמה חיים אלימלך, הרה"ג משה בנזרי, הרה"ג עובדיה יוסף בן שלום, הרב יעקב כהן, הרה"ג דן צביון והרה"ג ינון שמש]

שאלה: יש לי דירה שאני משכיר אותה, ואני שוכר לעצמי דירה אחרת לגור בה, האם אני צריך לתת מעשר מהכסף שאני מקבל בעד הדירה שאני משכיר?
תשובה: רק ריוח הסכום שעודף על הדירה ששוכר נחשב לריוח ולכן מסכום זה בלבד יש להפריש מעשר כספים. (תשובת הגרש"ז אורבך צ"ל שהובא בס' מעדני מנחה עמ' קמט).

שאלה: המוצא כסף בבנק על הדלפק האם מותר לקחתו לעצמו?

תשובה: המוצא מעות בבנק על הדלפק וכ"ש מהדלפק ולחונן מקום שהרבים נמצאים שם לקבל שירות מהבנק, הרי זה שלו, כי הבנק אינו יכול לזכות בכסף בקנין חצר שהרי רבים נכנסים ויוצאים שם וה"ז כמו מוצא בחנות (ע"י שו"ע חו"מ סי' ר"ט ס"ה, וע"י שו"ת אגרות משה חו"מ ח"ב סי' מ"ד).

שאלה: הנוהג ברכב שלא כפי חוקי התנועה כגון שנוסע במהירות מופרזת ומתקרב למקום שאורב שם שוטר האם יש חיוב להזהיר?

אין חיוב להזהירו דאע"פ שאין זו אבידה מדעת אך הוא מותרה ועומד שלא לעבור על חוקי התנועה (ע"י שו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תת"נ).

שאלה: האם מותר לי לנעול בשבת את האפנים במנעול מספרים או שיש בזה בעיה של כתיבה?

ממנהגי שובני"ם

א. מסירת מודעה: נהגו ישראל שכאשר מתאספים לתפילה ותיקון היסוד הם מוסרים מודעה על אותם המזיקים שנבראו מפגם היסוד, שהנה הם חושבות את האדם שיצאו ממנו לאב שלהם, ולאחר פטירתו הם רודפים אחר מיטתו ורוצים להנות ממנו, באמרם 'אתה אבינו', על כן אנו מחרימים אותם בעשרה לבל יגעו באדם עצמו או במיטתו או בבגדיו, ולא ילוו אותו לקברו, ולא יהיה להם רשות לינגוע באדם ובנפשו בשום אופן שבעולם.

והואיל וכבר עסוקים במודעה על שעת פטירת האדם, ונודע מה שאמרו בספרים הקדושים כי בשעת פטירת האדם היצר הרע עומד ומנסה לפתותו בלשון חלקלקה, "לך עבוד אלהים אחרים ובזה יערב לך והקל מעליך עול יסורי המיתה", ולפעמים האדם מרוב צערו יכול חלילה להיכשל ולהתפתות אחריו, על כן נהגו להוסיף במודעה זו עוד מודעה לבטל כל מחשבה זרה ופגומה שאין אנו חפצים כלל בלתי בהש"ת לבדו, ומוסרים עצמנו להש"ת בכל חלקי נרנח"י שלנו, וכל דבר

שנעשה נגד מודעה זו יהיה הכל בטל ומבוטל וכדבר שאין בו ממש. [והוא מהשבט מוסר].

ב. תיקון הכללי: נהגו בישיבתנו הקדושה ביום חמישי האחרון של ימי השובב"ם, הוא יום חמישי בשבוע הבא עלינו לטובה, לערוך 'תיקון הכללי' על ידי שצמים יום אחד, וכל שאר הימים שצריך לצום על כל עוון שעבר האדם מכל מצוות התורה פודים בפרוטות, [העולה כעשרים ושש אלף תעניות] כמובא בסידור נהר שלום (היר"א ח"ד) ובספר בניהו תיקוני הנפש (דף סו ע"ב).

ואע"פ שאין זה כפרה גמורה כשאר תיקונים שעושים לכל עוון יום בפני עצמו, שהרי מבואר באריז"ל שאין מועיל לעשות ביום אחד שני תיקונים יחד, אך אם אינו עושה כולו יעזור עכ"פ להקל מעליו היסורים שצריך לקבל בעוה"ז על עוונותיו, וכמו שכתב הרב האיל"ה זצוק"ל "שודאי יועיל קצת לנר"ן שלו, אחד המרבה ואחד הממעטי ובלבד שיכוין ליבו לשמים, ויקבל עליו שלא ישוב עוד לכסלה, וגם לתקן השורש שלו, והבא ליטרה מסייעין אותו", וכבר הבטיחנו הש"ת הרוצה בתשובה "כי לא אחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחייה", וכתב מורנו ראש הישיבה שליט"א (בספר בניהו ח"ד) כי סדר זה הוא סגולה גדולה לכל החפץ בתשובה, שבתחילה יעשה כסדר הזה בשביל לטהר עצמו מזוהמת העוונות, ואח"כ יוכל להתקדם בעבודת הש"ת ובלמוד התורה, וכן להחפצים להכנס בשערי החכמה האלה"ת שצריכים ליטרה קודם מעונותיהם ע"ש.

סיפור מרגש בענין הדלקת נרות שבת

נעלה כאן על הכתב סיפור מרגש בענין הדלקת הנרות, שהגיע אלינו מהרב י. מ. דיוויס, איש ירושלים, שהעיד ששמע את הדברים ממקור נאמן.

המדובר היה בילד כבן 10 שלא הצליח בלימודיו, ואפילו קראו וכתוב לא ידע על בוריו. החריגות השלילית הביאה לכך שהילד לא התקדם בשום תחום, ולא קלט כמעט מאומה מכל מה שלמדו בת"ת.

הוא היה מגיע לחיידר בשעות הבוקר יחד עם כל חבריו, אבל יושב בכיתה כ'גולם' לכל דבר. המצב הלימודי הכל-כך גרוע שלו, השפיע כמובן גם על ההתנהגות של הילד, ובהפסקות כשהיה יוצא לשחק בחצר הת"ת, הפריע למשחקים במשחקיהם.

ההורים הלכו איתו לכמה מומחי חינוך, וניסו לפענח את חידת-החדלון שלו, אבל אף אחד לא הצליח להעלותו על המסילה הנכונה. הילד לא קלט מאומה. הבעיה היותר גדולה, התבטאה בכך שהמומחים לא הצליחו לזהות את מקור הקושי, ואיש לא ידע להצביע על שורש המצוקה הלימודית של הילד.

אין לשער את הכאב והיגון ששררו בבית ההורים, שלא ידעו מה ניתן עוד לעשות כדי לשפר את מצבו של הילד. הם סידרו לו מורים פרטיים, מומחים מאין כמותם, שירתם קודמת לחוכמתם, אבל ראשו של הנער וליבו, פשוט לא תיפקדו...

בשלב מסוים, מבחין המלמד שלו בת"ת, בשיפור משמעותי ואף השתתף במהלך השיעור ושאל שאלות טובות. עוכר עוד יום ועוד יום, וההתקדמות לא נעצרת, אלא אדרבה - הילד הולך ומתפתח, ורואה ברכה של ממש בלימודיו. השינוי לטובה היה כל-כך בולט, עד שהמלמד החליט להתקשר להוריו של הילד, ולשאול אותם מה הביא לשיפור המהותי הזה.

על הקו היתה אימו של הילד, שהתרגשה לשמוע שהתפנית הרצויה מורגשת גם בכיתה. כשהמלמד שאל האם תוכל לפרט בפניו מה הביא את הילד לתפנית זו, סיפרה האם כדלהלן: "אומר לך את האמת; מזה כמה חודשים שהבן שלי עצמו החל לשפוך את ליבו לפניי, ובכה מאוד על מצבו העגום. מחד גיסא, הוא תיאר את רצונו ושאיפתו להבין את דברי הגמרא הנלמדת,

ומאידך גיסא, הוא המחיש בעגמימות נוגעת-ללב כיצד הוא נראה בכיתה, כשכל

החברים משתתפים בצורה מסיבית בשיעור, מקשים ומתרגצים, והוא יושב כפסל-דומם ואינו מצליח לקלוט מאומה".

האמא סיפרה למלמד, שהילד בכה לפניו בכייתמרורים באומרו: "עד מתי ימשך המצב הזה, ועד מתי יהיה המוח שלי סתום? האמנם כך נגזר עליי להיות טיפש וסכל כל הימים?".

"הבכי שלו נגע מאוד לליבי, אבל לא יכולתי להושיעו", סיפרה האמא. "ברם, מאחר והוא המשיך להתאונן על רוע-גורלו ומצבו, אמרתי לו: 'בני יקר, מחמד נפשי! דע לך שגם אני, כאמא, מאוד-מאוד כואבת את מצבך הקשה, ולא אוכל לתאר בפניך עד כמה הדבר מייסר ומצער אותי. אבל, יש פעם אחת בשבוע, שבה אני מוצאת תנחומים, והיא שעת הדלקת הנרות בערב שבת.

"כפי שמן הסתם ידוע לך, בני יקירי, שעת ההדלקה היא עת רצון גדולה, ומסוגלת לתפילה על הצאצאים. לכן, החלטתי ליחד את התפילה הזו בעיקר עליך, ואני משקיעה אז מאמצים רבים, ומתפללת בדמעות לפני השם יתברך שיפתח את לבבך.

"יש לי הצעה בשבילך; בוא עמוד גם אתה לצדי בעת ההדלקה, ותצטרף אל התפילה שלי, ונשפוך את לבבנו בצוותא אל ה', שירחם עליך ויפתח את ליבך בתורתו הקדושה!".

גם הילד פורץ בבכי. "הילד שלי הסכים להצעה", ממשיכה האם ומספרת למלמד. "בהגיע זמן ההדלקה בערב שבת, הוא ניצב לידי, וכשאני מליטה את פניי בידי ובוכה, פורץ גם הילד כבכי נסער ביותר, ושופך נפשו בדמעות שליש של ממש, וכך אנחנו בוכים יחדיו, ומתחננים לפני בוראנו שיצליח את דרכו בתורה.

"כך נמשך הדבר כבר כמה חודשים רצופים, כשבכל ערב-שבת נשמעות בכיות ותחניות בעת ההדלקה. גם בני הבית האחרים מצטרפים לבכיות אלו, וכולם מתפללים על הצלחתו של הילד בתורה.

"אם אתה שואל אותי לפרט המהפכה החיובית המתרחשת אצל הילד", אמרה האם, "נראה לי שהשומע תפילת עמו ישראל ברחמים, שמע את תפילותינו, ופתח את סגור-ליבו של הילד! מאז שהחילוננו להתפלל יחדיו, הוא התחיל להתעניין בלימודים, הכין שיעורי בית, הצליח במבחנים, וכך עלה והתעלה עד שהגיע להישגים גבוהים, וליבו נפתח כפתחו של אולם..." (לקראת שבת מלכתא)

תיקון היסוד והעוונות הכללי (תיקון אחרון)

איי"ה ביום חמישי כה' שבט (16.2) יתקיים תיקון היסוד והעוונות הכללי בשיבתינו בשעה 12:30 בדיוק. התיקון נערך ברוב עם מתוך התעוררות גדולה כשלפני התיבה עובר כבוד מו"ר עט"ר שליט"א.

זוהי הזדמנות אחרונה להשתתף בתיקון היסוד השנה.

המעוניין להשתתף יקבל על עצמו כבר ביום רביעי בתפילת המנחה (מי שלא הספיק אפשר עד השקיעה) את התענית כמופיע בסוף תפילת העמידה [יש נוסח מיוחד לקבלת תענית עבור תיקון היסוד, הוא מפורסם בקבוצות ובאתר הישיבה].

לפרטים נוספים ולמסירת שמות ניתן להתקשר לטלפון 02-624-9000.

הילולת הרש"ש

מו"ר במסירת שיעור בכוונות בסידור הרש"ש

ביום שלישי שעבר התקיימה בשיבתנו הקדושה הילולת הרש"ש כשמיד אחרי ערבית נמסר שיעור בכוונות בסידור הרש"ש מפי מו"ר שליט"א. לאחר מכן מאות אברכים ובחורים למדו בהתלהבות עצומה עד חצות לילה.

ביום רביעי עלו רבני הישיבה לתפילה מיוחדת על ציונו הקדוש להצלחת עם ישראל בכלל ותומכי הישיבה בפרט.